

Downloaded via the EU tax law app / web

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

MACIEJ SZPUNAR

18 päivänä helmikuuta 2016 (1)

Asia C-200/14

Silvia Georgiana Câmpean

vastaan

Serviciul Fiscal Municipal Mediaş,

aiemmin Administraţia Finanşelor Publice a Municipiului Mediaş,

ja

Administraţia Fondului pentru Mediu

(Ennakkoratkaisupyyntö ? Tribunalul Sibiu (Romania))

Asia C-288/14

Silvia Ciup

vastaan

Administraţia Judeţeană a Finanşelor Publice Timiş – Direcţia Generală Regională a Finanşelor Publice Timişoara

(Ennakkoratkaisupyyntö ? Tribunalul Timiş (Romania))

Ennakkoratkaisupyyntö – Perusteettomasti kannetun veron palauttaminen – Vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteet – Euroopan unionin perusoikeuskirja – 17 ja 20 artikla, 21 artiklan 1 kohta ja 47 artikla – Unionin oikeuden vastaisesti kannettu vero – Kansallinen säännöstö, jossa säädetään palauttamista koskevista periaatteista – Viranomaisia vastaan annettujen tuomioistuinratkaisujen täytäntöönpano – Viiden vuoden ajalle jakotettu palautus – Tuomioistuinratkaisun saamista koskeva vaatimus – Korkojen määrittämistapa – Rajoitettu mahdollisuus kuittaukseen olemassa olevien verosaatavien perusteella – Pakkotäytäntöönpanon vaatimismahdollisuuden puuttuminen

Johdanto

1. Romaniassa voimassa olevan autojen rekisteröinnin yhteydessä kannettavan veron problematiikka on ollut muutaman vuoden pysyvästi esillä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä. Unionin tuomioistuin on katsonut useissa ratkaisuihin, että kyseinen vero, perähtäisissä muodoissaan, on unionin oikeuden vastainen.(2) Tämä ei kuitenkaan täysin ratkaise

asiaa, koska yhtä ongelmalliseksi osoittautuvat Romanian viranomaisten vahvistamat veron palauttamista koskevat säännöt.(3)

2. Juuri tätä asiaa koskevat ennakkoratkaisukysymykset, jotka kaksi ennakkoratkaisua pyytäneyttä Romanian tuomioistuinta on toisistaan riippumatta esittänyt unionin tuomioistuimelle. Vaikka näitä asioita ei ole yhdistetty, unionin tuomioistuin päätti yhteisen istunnon järjestämisestä, koska asioissa esitetyt ennakkoratkaisukysymykset ovat pitkälti päällekkäisiä. Tämän johdosta päätin esittää asioista myös yhteisen ratkaisuehdotuksen.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin lainsäädäntö

3. Veron, jonka palauttamista molempien pääasioiden kantajat vaativat, on katsottu olevan SEUT 110 artiklan vastainen. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeus edellyttää tällaisen veron palauttamista.(4) Tämä palauttaminen on suoritettava vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteita noudattaen. Nyt käsiteltävissä asioissa esitettyjen ennakkoratkaisukysymysten kohteena olevia säännöksiä on arvioitava juuri näiden periaatteiden näkökulmasta.

4. Ennakkoratkaisua pyytäneet tuomioistuimet viittaavat lisäksi useaan Euroopan unionin perusoikeuskirjan säännökseen, erityisesti sen 17 ja 20 artiklaan, 21 artiklan 1 kohtaan ja 47 artiklaan.

Romanian lainsäädäntö

5. Sen johdosta, että edellä mainittujen unionin tuomioistuimen ratkaisujen perusteella muista jäsenvaltioista tuotujen käytettyjen autojen rekisteröinnin yhteydessä kannettavan veron todettiin olevan unionin oikeuden vastainen, Romanian viranomaisille tuli välttämättömäksi palauttaa huomattavia verolla kannettuja määriä. Tässä tilanteessa kyseiset viranomaiset säätivät erityiset kyseistä palauttamista koskevat säännöt, jotka sisältyvät eräiden säädösten sekä verotukseen ja talousarvioon liittyvien toimien täydentämisestä ja muuttamisesta kiireellisenä 26.2.2014 annettuun hallituksen asetukseen nro 8/2014 (Ordonan?a de urgen?? a Guvernului nr. 8 din 26 februarie 2014 pentru modificarea ?i completarea unor acte normative ?i alte m?suri fiscale-bugetare, jäljempänä OUG nro 8/2014). Erityisesti kyseisen asetuksen XV §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Tuomioistuimen palautettavaksi määräämä moottoriajoneuvon ympäristövero, siihen päivään asti laskettu korko, jolloin maksu on suoritettu kokonaisuudessaan, ja oikeudenkäyntikulut sekä tuomioistuimen maksettavaksi määräämät muut määrät, jotka ovat tulleet täytäntöönpanokelpoisiksi viimeistään 31.12.2015, on suoritettava viiden kalenterivuoden aikana siten, että vuosittain maksetaan 20 prosentin osuus niiden määrästä.

(2) Verovelvollisten 1 momentissa tarkoitettua palauttamista koskevat hakemukset käsitellään verotusmenettelylain nojalla annetun asetuksen nro 92/2003, sellaisena kuin se on uudelleen julkaistuna, myöhempien muutoksineen ja lisäyksineen, säännösten mukaisesti 45 päivässä hakemuksen jättämisestä, ja vuosittain maksettavat määrät suoritetaan Administra?ia Fondului pentru Mediun (ympäristörahastoa hallinnoiva viranomainen) laatiman maksusuunnitelman mukaisesti.

(3) Edellä 1 momentissa tarkoitettu määräaika käynnistyy 2 momentissa tarkoitettun määräajan päättyessä.

(4) Pakkotäytäntöönpanotoimilla ei ole oikeusvaikutuksia ennen 1 momentissa tarkoitettua

määräajan päättymistä.

(5) Tämän asetuksen nojalla maksettaviin, 1 momentissa tarkoitettuihin määriin sovelletaan Institutul Național de Statistică (kansallinen tilastointilaitos) ilmoittamaa kuluttajahintaindeksiä.

(6) Ympäristö- ja ilmastomuutosasioista vastaava ministeri ja valtiovarainministeri päättävät yhdessä täytäntöönpanokelpoisen saatavan maksamisessa noudatettavasta menettelystä 1 momentissa säädettyjen määräaikojen mukaisesti.

(7) Ennen tämän asetuksen voimaantuloa annettuihin täytäntöönpanoperusteisiin liittyvien maksamatta olevien saatavien, joiden osalta ei ole aloitettu pakkotäytäntöönpanomenettelyä, maksamiseen sovelletaan 1–6 momentin säännöksiä.”

6. OUG nro 8/2014:n täytäntöönpanosäännökset vahvistettiin valtiovarainministerin ja ympäristö- ja ilmastomuutosasioista vastaavan ministerin asetuksella nro 365/741/2014(5) (jäljempänä asetus nro 365/741/2014). Tämän asetuksen liitteessä I määritetään veron palautusta koskeva menettely. Ennakkoratkaisupyynnössä olevien tietojen mukaan kyseisellä menettelyllä on muun muassa seuraavat ominaispiirteet: palauttaminen tapahtuu ainoastaan verovelvollisen hakemuksesta, johon verovelvollisen on liitettävä muun muassa oikeaksi todistettu jäljennös tuomioistuinratkaisusta, jossa todetaan palauttamisvelvollisuus (1–3, 7 ja 8 §), veron palauttamishakemus käsitellään 45 päivän määräajassa, joka poikkeaa yleensä vastaavissa tapauksissa sovellettavasta 30 päivän määräajasta (5 §), palauttamisen johdosta maksettavat määrät voidaan kuitata asianosaisen muista verovelvoitteista, mutta ainoastaan vuosittaisten erien (20 prosenttia) OUG nro 8/2014:lla (19 §) säädetyn määrän suuruisena.

7. Julkisten elinten täytäntöönpanokelpoiksi todettujen maksuvelvoitteiden täytäntöönpanosta 30.1.2002 annetun hallituksen asetuksen nro 22/2002, myöhempien muutoksineen (Ordonanță nr. 22 din 30 ianuarie 2002 privind executarea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice, stabilite prin titluri executorii, jäljempänä OG nro 22/2002), 1–3 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1 §

1. Julkisten elinten ja viranomaisten täytäntöönpanokelpoiksi todetut maksuvelvoitteet suoritetaan niiden talousarviossa tätä varten osoitetuista varoista tai mahdollisesti siihen talousarvion kohtaan, johon kyseessä oleva maksuvelvollisuus liittyy, kuuluvina kustannuksina.

2. Julkisten elinten ja viranomaisten täytäntöönpanokelpoiksi todettuja maksuvelvoitteita ei voida suorittaa hyväksytyssä talousarviossa organisaatio- ja toimintakustannusten, joihin kuuluvat myös henkilöstökustannukset, kattamiseen tarkoitetuilla varoilla, joilla on tarkoitus varmistaa se, että ne pystyvät täyttämään lakisääteiset tehtävänsä ja tavoitteet, joita varten ne on perustettu.

2 §

Jos täytäntöönpanokelpoiksi todettujen saatavien täytäntöönpanoa ei aloiteta tai jatketa varojen puuttumisen vuoksi, velallisenä olevan julkisen elimen on ryhdyttävä kuuden kuukauden kuluessa tarpeellisiin toimenpiteisiin maksuvelvollisuutensa täyttämiseksi. Määräaika alkaa kulua siitä, kun velallinen saa toimivaltaisen täytäntöönpanoelimen velkojan pyynnöstä tiedoksi antaman maksukehotuksen.

3 §

Jos julkiset elimet eivät täytä 2 §:ssä tarkoitettua maksuvelvollisuuttaan, velkoja voi vaatia pakkotäytäntöönpanoa siviiliprosessilaissa ja/tai muissa sovellettavissa säännöksissä säädetyllä tavalla.

8. Lopuksi, sellaisten menettelyjen käyttöönotosta, joilla pannaan täytäntöön täytäntöönpanoperusteet, joiden perusteella viranomaisten ja julkisten elinten tileillä valtion kassassa olevia varoja on ulosmitattu, 19.7.2011 annetun valtiovarainministerin asetuksen nro 2336 (Ordinul Ministerului Finanțelor Publice nr. 2336 din 19 iulie 2011 pentru aprobarea Procedurii de punere în aplicare a titlurilor executorii în baza cererilor solicitate înființarea poprii conturilor autorităților și instituțiilor publice deschise la nivelul unităților Trezoreriei Statului, jäljempänä asetus nro 2336/2011) 101 §:n 1 momentissa säädetään:

"Kun tuomioistuin hyväksyy ulosmittauksen, täytäntöönpano kohdistuu ainoastaan velallisen hallussa oleviin tai kolmansien niille maksamiin määriin, joilla voidaan suorittaa julkisten elinten tai viranomaisten todetut velat, tämän kuitenkaan vaikuttamatta hallituksen asetuksen nro 22/2002, joka on hyväksytty täydennettynä lailla nro 288/2002, sellaisena kuin se on myöhemmin muutettuna ja täydennettynä, 1 §:n 2 momentissa säädettyihin rajoihin."

Tosiseikat, asian käsittelyn vaiheet ja ennakkoratkaisukysymykset

Asia C-200/14

9. Pääasian kantaja Silvia Georgiana Câmpean osti 9.12.2011 käytetyn auton, joka oli rekisteröity ensimmäisen kerran toisessa jäsenvaltiossa. Kyseisen auton rekisteröinnin yhteydessä Romaniassa pääasian kantaja maksoi 2 737 Romanian leun (RON) päästöveron.

10. Kantaja nosti 21.2.2012 ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa kanteen ja vaati kyseisen määrän palauttamista korkoineen vedoten siihen, että kyseinen vero on unionin oikeuden vastainen.

11. Kyseinen tuomioistuin esitti unionin tuomioistuimelle 5.11.2012 ennakkoratkaisukysymyksen, joka koski päästöveron yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa. Unionin tuomioistuin antoi vastauksen, jonka mukaan SEUT 110 artiklaa on tulkittava siten, että se on esteenä mainitun Romanian ympäristöveron kaltaisten verojen soveltamiselle.(6)

12. Ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle oli kuitenkin epäselvää, onko OUG nro 8/2014:n voimaantulon johdosta sen toteama velvollisuus palauttaa kyseinen vero tehokas. Näin ollen kyseinen tuomioistuin esitti jälleen unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen, jonka kattavuuden vuoksi nimeän kysymykseksi 1:

"1) Voidaanko [SEU] 6 artiklaa, Euroopan unionin perusoikeuskirjan 17 ja 20 artiklaa, 21 artiklan 1 kohtaa ja 47 artiklaa, unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistettua unionin oikeuden vastaisten verojen palauttamista koskevaa periaatetta, Euroopan neuvoston ministerikomitean suositusta 16/2003 ja Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen päätöslauselmaa N:o 1787/2011 tulkita siten, että ne ovat esteenä kiireellisenä annetun hallituksen asetuksen nro 8/2014 XV §:n kaltaiselle säännökselle?"

13. Ennakkoratkaisupyyntö saapui unionin tuomioistuimeen 22.4.2014. Sen jälkeen, kun kyseinen asia oli saatettu unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, pääasian kantaja pyysi, että ennakkoratkaisupyyntöä täydennetään asetuksen nro 365/741/2014 voimaantulon johdosta sekä epäilysten johdosta, jotka koskevat palauttamisvelvollisuutta koskevan ratkaisun tehokkuutta Romanian oikeuden muiden säännösten perusteella. Näin ollen ennakkoratkaisua pyytänyt

tuomioistuin täydensi ennakkoratkaisupyyntöä seuraavilla ennakkoratkaisukysymyksillä, jotka nimeän kysymyksiksi 2?6:

”2) Voidaanko asiassa C-200/14 esitetystä ennakkoratkaisupyyntöä mainittua unionin oikeutta sekä Euroopan neuvoston ministerikomitean suositusta 16/2003, Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen päätöslauselmaa N:o 1787/2011 ja ministerikomitean suositusta nro (80)2 tulkita siten, että ne ovat esteenä [asetuksen nro 365/741/2014:n], [OG nro 22/2002:n] 1–3 §:n ja [asetuksen nro 2336/2011:n] kaltaisille säännöksille?

3) Onko edellä mainittua unionin oikeutta ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä [tuomio Costanzo, C-103/88, EU:C:1989:256] tulkittava siten, että valtionhallinnon yksiköiden (nyt käsiteltävässä asiassa vero- ja ympäristöviranomaiset) on pantava viran puolesta välittömästi täytäntöön hallinto- ja veroasioissa annetut tuomioistuinratkaisut ilman, että palautuksen saajan on vaadittava pakotäytäntöä tai noudatettava muita vastaajana olevan velallisen edellyttämiä mahdollisuuksia?

4) Millainen on unionin oikeuden mukainen määräaika ?välittömästi?, jossa kansallisten hallintoyksiköiden on pantava hallinto- ja veroasioissa annetut tuomioistuinratkaisut täytäntöön tai kuitattava palautuksen saajien saamisoikeudet näiden muilla vastavuoroisilla velvoitteilla valtiota kohtaan?

5) Onko unionin oikeutta tulkittava siten, että Euroopan neuvoston ministerikomitean suosituksen 16/2003 II luvun b alakohdassa tarkoitetun kaltaisia seuraamuksia (eli lain nro 554/2004 24 §:n 3 momentissa tarkoitettu sakko) voidaan soveltaa myös siinä tapauksessa, ettei hallinnolle tuomioistuinratkaisun perusteella kuuluvia rahamääräisiä velvoitteita panna täytäntöön?

6) Mitä varoja hallintoviranomaista vastaan annetun tuomioistuinratkaisun pakotäytäntöönpanon yhteydessä voidaan Euroopan neuvoston ministerikomitean suosituksen 16/2003 II luvun 2 kohdan d alakohdan mukaan ulosmitata?”

14. Täydentävät ennakkoratkaisukysymykset saapuivat unionin tuomioistuimeen 18.12.2014.

Asia C-288/14

15. Pääasian kantaja Silvia Ciup osti käytetyn auton, joka oli rekisteröity ensimmäisen kerran toisessa jäsenvaltiossa. Pääasian kantaja maksoi 1 774 RON:n päästöveron kyseisen auton rekisteröinnin yhteydessä Romaniassa.

16. Hän vaati 12.7.2012 pääasian vastaajaa palauttamaan veron. Tämä vaatimus hylättiin, minkä johdosta kantaja nosti kanteen ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa. Kyseinen tuomioistuin hyväksyi kanteen ja määräsi palauttamaan veron korkoineen, jotka lasketaan palauttamishakemuksen jättämispäivästä lasketun 45 päivän määräajan päättymisestä (tämä määräaika päättyi 27.8.2012) todelliseen palauttamispäivään.

17. Pääasian kantaja vaatii, että hänelle maksetaan 485 RON:n suuruiset korot riidanalaisen veron maksamispäivästä (ts. 15.10.2010 alkaen) 27.8.2012 saakka. Hän vaatii myös, että mainitut korot maksetaan välittömästi jaksottamatta niitä eriin.

18. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen katsottuaan, että OUG nro 8/2014:n säännökset ovat esteenä kantajan vaatimusten hyväksymiselle:

”Voidaanko unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistettuja, unionin oikeuden rikkomisen tapauksessa käytettävissä olevia oikeuskeinoja koskevia vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteita

sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 17 artiklassa tarkoitettua omistusoikeutta tulkita siten, että ne ovat esteenä kansallisen oikeuden säännöksille, joiden mukaan unionin oikeuden vastaisesti kannettujen verojen ja niihin liittyvien korkojen, joita koskeva takaisinmaksamisvelvollisuus perustuu viimeistään 31.12.2015 täytäntöönpanokelpoisiksi tullessiin tuomioihin, takaisinmaksamista lykätään jaksottamalla se viiden vuoden ajalle?”

19. Ennakkoratkaisupyyntö saapui unionin tuomioistuimeen 12.6.2014.

Asian käsittely unionin tuomioistuimessa

20. Kirjallisia huomautuksia esittivät pääasian kantaja asiassa C-200/14, Romanian hallitus ja Euroopan komissio. Pääasian kantaja asiassa C-200/14 ja komissio osallistuivat 22.10.2015 pidettyyn yhteiseen istuntoon.

Asian tarkastelu

21. Velvollisuus palauttaa unionin oikeuden vastaisesti kannetut verot korkoineen täydentää niitä oikeuksia, joita yksityisille on annettu tällaiset verot kieltävillä unionin oikeussäännöillä.(7) Palauttamista koskevien periaatteiden ja menettelyn määrittäminen kuuluu jäsenvaltioiden kansallisen oikeuden alaan, koska unioni ei ole antanut kyseistä alaa koskevia säännöksiä. Tässä yhteydessä jäsenvaltioita sitovat vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteet. Romanian oikeuden säännöksiä, joita ennakkoratkaisukysymykset(8) koskevat, on arvioitava ennen kaikkea näiden periaatteiden näkökulmasta. Ennakkoratkaisua pyytäneet tuomioistuimet esittävät myös kysymyksen näiden säännösten yhteensoveltuvuudesta eräiden perusoikeuskirjan määräysten kanssa. Käsittelen tätä kysymystä ratkaisuehdotuksen loppuosassa. Aluksi on kuitenkin tarkasteltava Romanian hallituksen esiin nostamaa ennakkoratkaisukysymysten tutkittavaksi ottamista koskevaa kysymystä asiassa C-200/14.

Ennakkoratkaisukysymysten tutkittavaksi ottaminen asiassa C-200/14

22. Ensin on tutkittava Romanian hallituksen väite, jonka mukaan unionin tuomioistuimella ei ole toimivaltaa tulkita Euroopan neuvostossa toteutettuja toimia, minkä johdosta ennakkoratkaisukysymykset on jätettävä tutkimatta siltä osin, kuin ne koskevat tällaisia toimia.(9)

23. Yhdyn tähän näkemykseen. Euroopan neuvoston toimet eivät tosiasiallisesti kuulu unionin tuomioistuimen valvontaan, eikä se tämän johdosta ole toimivaltainen antamaan ratkaisuja niiden tulkinnasta. Nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuin ei siis ole toimivaltainen vastaamaan ennakkoratkaisukysymyksiin niiltä osin, kuin ne koskevat Euroopan neuvoston toimia.

24. Toiseksi on viitattava Romanian hallituksen esittämään väitteeseen, jonka mukaan ennakkoratkaisukysymyksiä ei voida ollenkaan ottaa tutkittaviksi, koska ne koskevat ongelmia, jotka liittyvät mahdollisen riidanalaisen veron palauttamisvelvollisuutta koskevan tuomioistuinratkaisun täytäntöönpanoon, kun taas pääasian menettelyssä on vasta kyse tällaisen Romanian viranomaisia koskevan velvollisuuden olemassaolon toteamista. Edellä esitetyn johdosta Romanian hallitus katsoo, että tällaisten kysymysten esittäminen tämän menettelyn nykyvaiheessa tekee niistä täysin hypoteettisia.

25. Kuitenkin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan olettamana on, että kansallisen tuomioistuimen niiden oikeudellisten seikkojen ja tosiseikkojen perusteella, joiden määrittämisestä se vastaa, esittämällä unionin oikeuden tulkintaan liittyvillä kysymyksillä on merkitystä asian ratkaisun kannalta. Unionin tuomioistuin voi jättää tutkimatta kansallisen tuomioistuimen esittämän pyynnön ainoastaan, jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos

kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin.(10)

26. Nyt käsiteltävässä asiassa riidanalaisen veron unionin oikeuden vastaisuus ja siten myös sen palauttamisvelvollisuus on lähtökohtaisesti ratkaistu, koska se käy ilmi unionin tuomioistuimen vastauksesta ensimmäiseen ennakkoratkaisupyyntöön, jonka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on esittänyt pääasian menettelyssä.(11) Kyseisen tuomioistuimen käsiteltävässä asiassa esittämät kysymykset eivät selvästikään ole hypoteettisia, eivätkä ne myöskään ole irrallaan pääasiassa kyseessä olevasta riidanalaisesta asiasta. Sen sijaan se, missä määrin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi seuraavaksi käyttää ratkaisussaan unionin tuomioistuimen vastauksia, on kansallisen prosessioikeuden tulkintaa koskeva kysymys, joka ei kuulu unionin tuomioistuimen toimivaltaan. Kyseisen arvion voi tehdä ainoastaan ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin. Koska kyseinen tuomioistuin on siis katsonut, että vastauksen saaminen sen esittämiin kysymyksiin on tarpeen ratkaisun antamiseksi, unionin tuomioistuin ei voi kyseenalaistaa tätä näkemystä.

27. Edellä esitetyn perusteella katson, että ei ole perusteita kyseenalaistaa ennakkoratkaisupyyntöjen tutkittavaksi ottamista asiassa C-200/14.

Vilpittömän yhteistyön periaatetta koskevat alustavat huomautukset

28. Tietyt Romanian oikeuden säädökset, erityisesti OUG nro 8/2014 ja asetus nro 365/741/2014, joiden yhteensopivuus unionin oikeuden kanssa herättää ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen epäilyksiä, on annettu niiden unionin tuomioistuimen tuomioiden antamisen jälkeen, joissa Romaniassa voimassa olevien auton rekisteröintiverojen todettiin olevan unionin oikeuden vastaisia.(12) Kyseisten säädösten tarkoitus on nimenomaan määrittää kyseisten verojen palauttamista koskevat periaatteet ja menettely. Tämän johdosta saattaa herätä kysymys siitä, eikö veron palauttamista koskevien sääntöjen määrittäminen sen jälkeen, kun veron on katsottu olevan unionin oikeuden vastainen, loukkaa SEU 4 artiklan 3 kohdan mukaista unionin ja jäsenvaltioiden välisen vilpittömän yhteistyön periaatetta.

29. Mielestäni tällaisten erityissääntöjen säätäminen ei kuitenkaan sinällään loukkaa vilpittömän yhteistyön periaatetta. Silloin, kun jäsenvaltio joutuu suuressa mittakaavassa palauttamaan kannettuja veroja huomattavalle määrälle verovelvollisia, kyseisen palauttamisen erityissääntöjen määrittäminen saattaa osoittautua paitsi tarpeelliseksi tämän valtion näkökulmasta, myös hyödylliseksi kyseisille verovelvollisille. Kyseiset erityissäännöt eivät kuitenkaan voi olla epäedullisempia kuin yleiset periaatteet, eivätkä ne voi suhteettomasti vaikeuttaa eivätkä käytännössä estää veron saamista takaisin. Toisin sanoen, niiden on oltava vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteiden mukaisia.

30. Unionin tuomioistuin on kylläkin todennut aiemmasta EY 10 artiklasta (nykyisin SEU 4 artiklan 3 kohta), että tällaisessa tilanteessa jäsenvaltio ei voi antaa menettelysääntöjä, joilla vähennetään mahdollisuuksia vaatia unionin oikeuden vastaisesti perittyjen verojen palauttamista.(13) Unionin tuomioistuin on kuitenkin johtanut tämän toteamuksen vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteista.(14) Mielestäni näin ollen on katsottava, että vilpittömän yhteistyön periaate ei ole esteenä sille, että jäsenvaltiot antavat erityisiä säännöksiä unionin oikeuden vastaisina pidettyjen verojen palauttamisesta edellyttäen, että nämä säännöt ovat vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteiden mukaisia.

Vastaavuusperiaate

31. Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan vastaavuusperiaate

tarkoittaa, että menettelysäännöt sellaisia oikeussuojakeinoja varten, joilla pyritään turvaamaan unionin oikeuteen perustuvat verovelvollisten oikeudet, eivät saa olla epäedullisempia kuin ne, jotka koskevat samankaltaisia luonteeltaan jäsenvaltion sisäisiä oikeussuojakeinoja.(15) Tämän periaatteen merkitys on erityisen oleellinen sellaisten sääntöjen kannalta, jotka jäsenvaltion kansallisessa oikeudessa on annettu erityisesti unionin oikeuden vastaiseksi katsotun veron palauttamista varten, kuten OUG nro 8/2014 ja asetus nro 365/741/2014.

32. Ennakkoratkaisua pyytäneiden tuomioistuinten antamien tietojen perusteella ei voida arvioida asian kohteena olevien Romanian oikeuden säännösten yhteensopivuutta vastaavuusperiaatteen kanssa. Sen sijaan Romanian hallitus toteaa, että kyseistä periaatetta ei ole loukattu, koska vastaavia sääntöjä, kuten valtion kassan maksamien määrien jaksottaminen eriin, sovelletaan myös muissa tapauksissa, kuten valtion maksamatta oleviin palvelussuhteeseen perustuviin velvoitteisiin.

33. Tämän osalta on kuitenkin mainittava, että kansallisten säännösten yhteensopivuuden arviointi vastaavuusperiaatteen kanssa edellyttää niiden vertaamista sääntöihin, jotka koskevat kansalliseen oikeuteen perustuvien samankaltaisten oikeuksien suojaa. Unionin tuomioistuin on ilmaissut tämän hyvin selvästi oikeuskäytännössään todetessaan, että kyseisen periaatteen noudattaminen edellyttää, että kyseistä kansallista sääntöä sovelletaan samalla tavalla sekä unionin oikeuden rikkomiseen perustuviin kanteisiin että jäsenvaltion kansallisen oikeuden rikkomiseen perustuviin kanteisiin, *joiden kohde ja syy ovat samankaltaiset*.(16)

34. Näin ollen unionin oikeuden vastaiseksi todetun veron palauttamista koskevien sääntöjen yhteensopivuuden arviointi mainitun periaatteen kanssa edellyttää, että niitä verrataan kansallisessa oikeudessa voimassa oleviin sääntöihin, jotka koskevat sellaisen veron palauttamista, josta – esimerkiksi perustuslainmukaisuuden valvontaa käyttäen – on todettu, että se on kannettu kansallisen oikeuden vastaisesti. Kansalliset säännöt, jotka koskevat sellaisten valtion kassan saatavien palauttamista tai maksua, jotka ovat luonteeltaan erilaisia kuin perusteettomasti kannettu vero, esimerkiksi maksamattomat palkat, ovat tässä yhteydessä siis täysin merkityksettömiä eivätkä ne ratkaise sitä, ovatko unionin oikeuden vastaiseksi katsotun veron palauttamista koskevat säännöt yhteensopivia vastaavuusperiaatteen kanssa.

35. Tätä arviota varten ennakkoratkaisua pyytäneiden tuomioistuinten on siis kartoitettava kansallisessa oikeudessa voimassa olevat säännöt, jotka koskevat kansallisen oikeuden vastaisesti kannetun veron palauttamista, ja verrattava niitä sääntöihin, jotka koskevat pääasiassa kyseessä olevan riidanalaisen ja unionin oikeuden vastaiseksi katsotun veron palauttamista.(17) Jos ennakkoratkaisua pyytäneet tuomioistuimet toteavat viimeksi mainittujen sääntöjen olevan epäedullisemmat, niiden pitäisi jättää soveltamatta kyseisiä sääntöjä, jotta kyseiset verovelvolliset saisivat palautuksen sellaisten sääntöjen mukaan, jotka eivät ole epäedullisempia kuin jos he vaatisivat kansallisen oikeuden vastaisesti kannetun veron palauttamista.

36. Näin ollen ennakkoratkaisukysymyksiin molemmissa esillä olevissa asioissa on vastattava siten, että unionin oikeuteen perustuvien oikeuksien ja kansalliseen oikeuteen perustuvien oikeuksien suojan vastaavuusperiaate on esteenä jäsenvaltioiden kansalliseen oikeuteen sisältyville unionin oikeuden vastaiseksi todetun veron palauttamista koskeville säännöksille, jotka ovat epäedullisempia kuin kansallisen oikeuden säännösten vastaisesti kannetun veron palauttamista koskevat säännökset. Kyseisen arvioinnin suorittaminen kuuluu kansallisten tuomioistuinten tehtäviin.

Tehokkuusperiaate

37. Riippumatta siitä, täyttyykö vastaavuuden edellytys, unionin oikeuteen perustuvia oikeuksia suojaavien kansallisten säännösten on vielä täytettävä tehokkuuden edellytys. Näiden kahden

periaatteen riippumattomuus on poikkeuksellisen oleellinen, sillä se tarkoittaa, että niihin perustuvat vaatimukset on täytettävä yhdessä. Toisin sanoen, kansallisia säännöksiä koskevat edellytykset eivät täyty, jos unionin oikeuteen perustuvien oikeuksien oikeussuoja ei ole tehokas, edes silloin, kun vastaavat kansalliseen oikeuteen perustuvat oikeudet on suojattu samalla tai vastaavalla tavalla.

38. Oikeuskäytännössä vahvistetun ilmaisun mukaan tehokkuusperiaate edellyttää, että kansalliset säännökset eivät saa olla sellaisia, että unionin oikeusjärestyksessä vahvistettujen oikeuksien käyttäminen on käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa.(18) Unionin oikeuden vastaisesti kannetun veron palauttamisen osalta se tarkoittaa, että sen lisäksi, että verovelvollisella on oikeus saada takaisin koko veron määrä siihen liittyvine korkoineen, tätä palauttamista koskevat säännöt eivät saa vaikeuttaa kyseisen oikeuden vaatimista suhteettomasti, toisin sanoen eivät saa mennä pidemmälle kuin on tarpeen.

39. Yksittäisiä, kyseisissä ennakkoratkaisukysymyksissä mainittuja auton rekisteröintiveron palauttamista koskevia sääntöjä on arvioitava edellä mainittujen periaatteiden näkökulmasta.

Veron palauttamisen jaksottaminen viiden vuoden ajanjaksolle

40. Veron kantaminen oikeudenvastaisesti synnyttää laittomuuden tilan. Tällaisen veron palauttamisen tarkoitus on ennen kaikkea kyseisen laittomuuden tilan korjaaminen. Tämän johdosta vero tulisi palauttaa viipymättä, toisin sanoen heti, kun tarvittavat palauttamisvelvollisuuden ja sen täytäntöönpanon toteamista koskevat menettelyt on suoritettu.

41. Jokainen perusteeton viive pidentää oikeudenvastaisen veron kantamisesta johtuvan laittomuuden tilaa ja estää siten saavuttamasta tavoitetta, jota tällaisen veron palauttamisvelvollisuus palvelee. Näin on erityisesti silloin, kun jäsenvaltio säättää veron palauttamisen jaksottamisesta eriin, siis tietoisesti ja tarkoituksella pidentää kyseistä lainvastaisuuden tilaa. Tällainen toiminta on näin ristiriidassa tehokkuusperiaatteen kanssa.

42. Toinen tavoite, jota velvollisuus palauttaa unionin oikeuden vastainen vero – korkoineen – palvelee, on sen vahingon korvaaminen, joka aiheutuu siitä, että rahamäärät eivät olleet käytävissä sen vuoksi, että vero vaadittiin maksettavaksi perusteettomasti.(19) Tähän liittyvien korkojen maksamisen lykkääminen tai jaksottaminen eriin aiheuttaa sen, että vahinkoa ei tänä aikana korjata. Tämä on ristiriidassa tehokkuusperiaatteen kanssa. Tältä osin on lisättävä, että kyseinen vahinko syntyy jo veronkantohetkellä. Vahingon korvaaminen edellyttää näin ollen korkojen maksamista koko ajalta perusteettoman veron kantamisesta sen tosiasialliseen palauttamiseen verovelvolliselle.

43. Yksi perusteettomasti kannetun veron palauttamistavoista voi olla sen kuittaaminen kyseisen verovelvollisen muista velvoitteista valtion kassalle. Silloin kuitenkin sovelletaan täysin edellä käsiteltyjä periaatteita (41 ja 42 kohta). Tämän johdosta tällaisen kuittausmahdollisuuden rajoittaminen joka vuosi 20 prosenttiin palautuksen kokonaismäärästä on myös ristiriidassa tehokkuusperiaatteen kanssa. Tällaisen kuittauksen pitäisi olla mahdollista viipymättä koko perusteettomasti kannetun veron määrästä korkoineen. Jos palautettava määrä on verovelvollisen velvoitteita suurempi, loppusumma tulisi palauttaa viipymättä rahana.

Palauttaminen verovelvollisen hakemuksesta ja tiettyjen asiakirjojen liittämistä koskeva velvollisuus

44. Mitä tulee säännökseen, jonka mukaan unionin oikeuden vastainen vero palautetaan asianosaisen verovelvollisen hakemuksesta, en katso sen loukkaavan tehokkuusperiaatetta. Mielestäni nimittäin verovelvolliselta voidaan edellyttää aktiivisia toimia hänelle kuuluvien

oikeuksien käyttämiseksi. Tällainen edellytys ei vaikeuta suhteettomasti näiden oikeuksien vaatimista eikä myöskään estä sitä käytännössä. Tehokkuusperiaatetta ei mielestäni voida tulkita siten, että se edellyttää jäsenvaltioita palauttamaan unionin oikeuden vastaisesti kannetut verot viran puolesta.

45. Vastaavasti en katso, että vaatimusta sellaisten asiakirjojen toimittamisesta, jotka todistavat hakijan henkilöllisyyden ja hänen oikeutensa veron palauttamiseen, tulisi pitää suhteettomina.

46. Jos sen sijaan asetuksen nro 365/741/2014 liitteen I asianomaista säännöstä on tulkittava siten, että palauttaminen tapahtuu edellyttäen, että verovelvollinen on aiemmin saanut tuomioistuinratkaisun, jolla todetaan tällaista palauttamista koskeva velvollisuus, niin silloin tämä edellytys on mielestäni selvästi ristiriidassa tehokkuusperiaatteen kanssa. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on nimittäin tulkittu unionin oikeutta, tässä tapauksessa SEUT 110 artiklaa, johon perustuu autojen rekisteröinnin yhteydessä kannettavan Romanian veron unionin oikeuden vastaisuus. Nämä ratkaisut sitovat paitsi ennakkoratkaisupyyntöt tässä asiassa esittäneitä tuomioistuimia, myös kaikkia muita Romanian tuomioistuimia, sekä, kuten komissio oikeutetusti toteaa huomautuksissaan, hallintoviranomaisia. Näin ollen tarve ryhtyä tuomioistuinmenettelyyn, jonka tulos on etukäteen määrätty, ja seuraavaksi erilliseen hallinnolliseen menettelyyn, vaikeuttaa suhteettomasti veron palauttamiseen koskeviin oikeuksiin vetoamista.

Veron palauttamiseen tarkoitettujen varojen rajoittaminen

47. Käytännössä veron palauttamisen saattaa estää niiden varojen rajoittaminen, jotka voidaan ohjata veron palauttamiseen, asianomaisen budjettiyksikön talousarviossa tähän tarkoitukseen määrättyjen määrien mukaan, jos kyseiset määrät osoittautuvat riittämättömiksi. Mielestäni tällainen rajoitus on siis selkeästi tehokkuusperiaatteen vastainen, varsinkin kun se asettaa veron palauttamisen edellytykseksi tähän palauttamiseen velvollisesta toimijasta eli valtiosta täysin riippuvaisen olosuhteen. Näin voidaan nimittäin välttää palauttamista sillä verukkeella, että talousarviossa ei ole kyseiseen tarkoitukseen määrättyjä varoja. Unionin oikeuden vastaisesti kannetun veron palauttamisvelvollisuus on tulosta koskeva velvollisuus, jonka täyttämistä jäsenvaltio ei voi välttää.

Pakkotäytäntöönpanoa koskevat rajoitukset

48. Unionin oikeuden vastaisesti kannetun veron palauttamista koskeva velvollisuus voidaan kylläkin täyttää asianomaisen hakemuksesta, mutta sen pitää olla vapaaehtoista, toisin sanoen verovelvollista ei voida pakottaa aloittamaan pakkotäytäntöönpanomenettelyä. Jos jäsenvaltio ei kuitenkaan täytä tätä velvollisuutta kokonaan tai osittain, verovelvollisella tulisi olla oikeus aloittaa täytäntöönpanomenettely. Silloin edellä 47 kohdassa mainituista syistä johtuen kansallinen oikeus ei voi rajoittaa täytäntöönpanon kohteena olevia varoja nimenomaisesti veron palauttamiseen tarkoitettuihin varoihin. Tässä tapauksessa valtion kassa on velallinen, ja siksi täytäntöönpano tulee suorittaa kyseisen jäsenvaltion oikeudessa voimassa olevia valtion kassan rahamääräisten velvoitteiden täytäntöönpanoa koskevia yleisiä periaatteita soveltaen.

49. Jos taas kyse on ajankohdasta, josta alkaen oikeudenvastaisesti kannetun veron palauttamista koskeva pakkotäytäntöönpano on mahdollinen, tehokkuusperiaate ei mielestäni ole esteenä sille, että oikeudenvastaisesti kannettujen verojen palauttamista koskevan erityismenettelyn vahvistanut jäsenvaltio estää tämän palauttamisen siksi aikaa, kunnes kyseinen menettely on päättynyt. Edellytyksenä tässä yhteydessä on kuitenkin se, että itse menettely on vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteiden mukainen. Jos sen sijaan mainittu menettely loukkaa kyseisiä periaatteita esimerkiksi siksi, että se perusteettomasti siirtää veron tosiasiallista ja täydellistä palauttamista korkoineen myöhemmäksi, verovelvollisella tulisi olla mahdollisuus aloittaa pakkotäytäntöönpanomenettely, jos hän ei saa palautusta kohtuullisessa ajassa.

Palauttamishakemuksen käsittelyn määräaika

50. Ennakkoratkaisukysymysten kohteena olevien kansallisten säännösten mukaan riidanalaisten verojen palauttamista koskevat hakemukset käsitellään 45 päivän määräajassa. Minusta tämä määräaika ei ole suhteettoman pitkä ja se on jäsenvaltioissa tavallisesti hallintoasioissa noudatetun käsittelyajan mukainen. Tästä syystä en katso sen olevan tehokkuusperiaatteen vastainen.

51. Ennakkoratkaisua pyytäneiden tuomioistuinten antamien tietojen mukaan käsittelyaika on kuitenkin pidempi kuin Romanian oikeudessa yleensä tällaisissa asioissa sovellettava määräaika, joka siis on 30 päivää. Tämä saattaa olla ongelmallista vastaavuusperiaatteen näkökulmasta. Kyseisen asian arviointi kuuluu kansallisille tuomioistuimille.

Vastaus ennakkoratkaisukysymyksiin tehokkuusperiaatteen osalta

52. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

1) Unionin oikeuteen perustuvien verovelvollisten oikeuksien suojan tehokkuusperiaatetta on tulkittava siten, että se on esteenä kansallisen oikeuden säännöksille, joissa määrätään, että

- unionin oikeuden vastaisesti kannetun veron palauttaminen korkoineen jaksotetaan eriin, jotka maksetaan vuosittain viiden vuoden ajan, ja mahdollisuus kuitata kyseisen verovelvollisen muista verovelvoitteista verovelvolliselle tämän johdosta maksettavat määrät rajoitetaan näiden erien suuruiseksi

- verovelvollisen on saatava tuomioistuinratkaisu, jolla todetaan oikeus unionin oikeuden vastaisesti kannetun veron palautukseen, vaikka veron lainvastaisuus käy selvästi ilmi unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä

- veron palauttamiseen tarkoitetut varat rajoitetaan asianomaisen budjettiyksikön talousarviossa tähän tarkoitukseen määrättyjen määrien mukaiseksi

- verovelvollisen pakkotäytäntöönpanomenettelyn aloittamismahdollisuutta rajoitetaan silloin, kun valtio perusteettomasti siirtää veron palauttamista myöhemmäksi, tai pakkotäytäntöönpano on mahdollista kohdistaa ainoastaan niihin määriin, joista budjettiyksikön talousarviossa määrätään palautusta varten.

2) Unionin oikeuteen perustuvien verovelvollisten oikeuksien suojan tehokkuusperiaatetta on tulkittava siten, että se ei ole esteenä kansallisen oikeuden säännöksille, joissa määrätään, että

- unionin oikeuden vastaisesti kannettu vero palautetaan asianomaisen verovelvollisen hakemuksesta ja kyseiseen hakemukseen on liitettävä asiakirjat, jotka todistavat hakijan

henkilöllisyyden ja hänen oikeutensa veron palautukseen

– verovelvollinen ei voi aloittaa pakkotäytäntöönpanoa ennen kuin unionin oikeuden vastaisesti kannetun veron palauttamismenettely on päättynyt, edellyttäen, että kyseinen menettely täyttää vastaavuutta ja tehokkuutta koskevat edellytykset.

Perusoikeuskirjan määräysten tulkinta

53. Perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdan mukaan perusoikeuskirjan määräykset koskevat jäsenvaltioita ainoastaan silloin, kun ne soveltavat unionin oikeutta. Kuten unionin tuomioistuimen perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdan tulkintaa koskevasta vakiintuneesta oikeuskäytännöstä käy ilmi, unionin oikeusjärjestyksessä taattuja perusoikeuksia ? toisin sanoen varsinkin perusoikeuskirjassa mainittuja oikeuksia ? voidaan soveltaa kaikkiin unionin oikeudessa säänneltyihin tilanteisiin. Perusoikeuskirjassa taattuja perusoikeuksia on siis noudatettava silloin, kun kansallinen lainsäädäntö kuuluu unionin oikeuden soveltamisalaan.(20)

54. Romanian säännökset, joita tarkastellaan nyt käsiteltävissä asioissa, määrittävät unionin oikeuden vastaiseksi katsotun veron palauttamista koskevat säännöt, ja siten ne suojaavat tähän oikeuteen perustuvia yksityisten oikeuksia. Ne siis kuuluvat eittämättä unionin oikeuden soveltamisalaan ja siten perusoikeuskirjan soveltamisalaan.

55. Kuitenkin mielestäni edellä esitetty vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteita koskeva tulkinta on ennakkoratkaisua pyytäneille tuomioistuimille riittävä peruste katsoa, että tietyt Romanian oikeuden autojen rekisteröinnin yhteydessä kannettujen verojen palauttamista koskevat säännökset ovat unionin oikeuden vastaisia. Perusoikeuskirjan määräykset vaikuttavat tältä osin tehokkuusperiaatteen tulkintaan, kun kansallisilta viranomaisilta vaaditaan unionin oikeuteen perustuvia oikeuksia. Sen sijaan Romanian oikeuden säännösten itsenäinen tarkastelu perusoikeuskirjan näkökulmasta ei ole edellä mainitun johdosta tarpeen.

56. Jos unionin tuomioistuin kuitenkin katsoo, toisin kuin olen ehdottanut, että Romanian säännökset eivät ole vastoin näitä periaatteita, niitä olisi tarkasteltava ennakkoratkaisukysymyksissä mainittujen perusoikeuskirjan määräysten näkökulmasta. Tässä tarkastelussa olisi huomioitava syyt, jotka tukevat mahdollisesti Romanian säännösten toteamista yhteensopiviksi unionin oikeuden, erityisesti tehokkuusperiaatteen kanssa (niiden yhteensopivuuden tarkastelu vastaavuusperiaatteen kanssa kuuluu ensi kädessä kansallisille tuomioistuimille). Minä en kuitenkaan näe tällaisia syitä, joten en kykene tätä tarkastelua suorittamaan.

Ratkaisuehdotus

57. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Tribunalul Sibiun ja Tribunalul Timișin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

1) Unionin oikeuteen perustuvien oikeuksien ja kansalliseen oikeuteen perustuvien oikeuksien suojan vastaavuusperiaate on esteenä jäsenvaltioiden kansalliseen oikeuteen sisältyville unionin oikeuden vastaiseksi todetun veron palauttamista koskeville säännöksille, jotka ovat epäedullisempia kuin kansallisen oikeuden säännösten vastaisesti kannetun veron palauttamista koskevat säännökset. Kyseisen arvioinnin suorittaminen kuuluu kansallisten tuomioistuinten tehtäviin.

2) Unionin oikeuteen perustuvien verovelvollisten oikeuksien suojan tehokkuusperiaatetta on tulkittava siten, että se on esteenä kansallisen oikeuden säännöksille, joissa määrätään, että

- unionin oikeuden vastaisesti kannetun veron palauttaminen korkoineen jaksetaan eriin, jotka maksetaan vuosittain viiden vuoden ajan, ja mahdollisuus kuitata kyseisen verovelvollisen muista verovelvoitteista verovelvolliselle tämän johdosta maksettavat määrät rajoitetaan näiden erien suuruiseksi
- verovelvollisen on saatava tuomioistuinratkaisu, jolla todetaan oikeus unionin oikeuden vastaisesti kannetun veron palautukseen, vaikka veron lainvastaisuus käy selvästi ilmi unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä
- veron palauttamiseen tarkoitetut varat rajoitetaan asianomaisen budjettiyksikön talousarviossa tähän tarkoitukseen määrättyjen määrien mukaiseksi
- verovelvollisen pakkotäytäntöönpanomenettelyn aloittamismahdollisuutta rajoitetaan silloin, kun valtio perusteettomasti siirtää veron palauttamista myöhemmäksi, tai pakkotäytäntöönpano on mahdollista kohdistaa ainoastaan niihin määriin, joista budjettiyksikön talousarviossa määrätään palautusta varten.

3) Unionin oikeuteen perustuvien verovelvollisten oikeuksien suojan tehokkuusperiaatetta on tulkittava siten, että se ei ole esteenä kansallisen oikeuden säännöksille, joissa määrätään, että

- unionin oikeuden vastaisesti kannettu vero palautetaan asianomaisen verovelvollisen hakemuksesta ja kyseiseen hakemukseen on liitettävä asiakirjat, jotka todistavat hakijan henkilöllisyyden ja hänen oikeutensa veron palautukseen
- verovelvollinen ei voi aloittaa pakkotäytäntöönpanoa ennen kuin unionin oikeuden vastaisesti kannetun veron palauttamismenettely on päättynyt, edellyttäen, että kyseinen menettely täyttää vastaavuutta ja tehokkuutta koskevat edellytykset.

1 – Alkuperäinen kieli: puola.

2 – Ks. tuomio Tatu (C-402/09, EU:C:2011:219); tuomio Nisipeanu (C-263/10, EU:C:2011:466); tuomio Manea (C-76/14, EU:C:2015:216) ja joukko tätä kysymystä käsitteleviä määräyksiä.

3 – Ks. tuomio Irimie (C-565/11, EU:C:2013:250); tuomio Nicula (C-331/13, EU:C:2014:2285) ja tuomio Târșia (C-69/14, EU:C:2015:662).

4 – Ks. erityisesti tuomio Târșia (C-69/14, EU:C:2015:662, 24 kohta).

5 – Ordinul nr. 365/741/2014 privind aprobarea Procedurii de efectuare a plăților sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect restituirea taxei pe poluare pentru autovehicule și a taxei pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule și a modelului și conținutului unor formulare și pentru modificarea anexei nr. 4 la Ordinul ministrului mediului și schimbărilor climatice și al viceprim-ministrului, ministrul finanțelor publice, nr. 490/407/2013 pentru aprobarea Procedurii de restituire a sumelor prevăzute la art. 7, 9 și 12 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule, precum și a sumelor stabilite de instanțele de judecată prin hotărâri definitive și irevocabile.

6 – Määräys Câmpean ja Ciocoiu (C-97/13 ja C-214/13, EU:C:2014:229).

7 – Tuomio Nicula (C-331/13, EU:C:2014:2285, 27 ja 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

8 – Ennakkoratkaisua asiassa C-200/14 pyytänyt tuomioistuin, toisin kuin ennakkoratkaisua

asiassa C-288/14 pyytänyt tuomioistuin, ei suoraan esittämissään ennakkoratkaisukysymyksissä todennut näiden periaatteiden olevan pyydetyn tulkinnan kohde. Se mainitsi kuitenkin unionin oikeuden vastaisesti kannettujen verojen palauttamista koskevan periaatteen, jonka erottamaton osa vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteiden soveltaminen on (ks. erityisesti tuomio Târ?ia, C-69/14, EU:C:2015:662, 26 ja 27 kohta). Näistä kahdesta periaatteesta esitetyt näkemykset koskevat siis myös asiaa C-200/14.

9 – Kyse on Euroopan neuvoston ministerikomitean suosituksesta 16/2003, Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen päätöslauselmasta 1787/2011 ja ministerikomitean suosituksesta nro (80)2 (ks. ennakkoratkaisukysymykset asiassa C-200/14).

10 – Tuomio Melki ja Abdeli (C-188/10 ja C-189/10, EU:C:2010:363, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

11 – Määräys Câmpean ja Ciocoiu (C-97/13 ja C-214/13, EU:C:2014:229).

12 – Kyse on erityisesti tuomiosta Tatu (C?402/09, EU:C:2011:219) ja tuomiosta Nisipeanu (C?263/10, EU:C:2011:466).

13 – Tuomio Weber's Wine World ym. (C-147/01, EU:C:2003:533, 86 kohta).

14 – Ks. tuomio Deville (240/87, EU:C:1988:349, 12 ja 13 kohta).

15 – Ks. mm. tuomio Rewe-Zentralfinanz ja Rewe-Zentral (33/76, EU:C:1976:188, 5 kohta); tuomio Littlewoods Retail ym. (C-591/10, EU:C:2012:478, 27 kohta) ja tuomio Târ?ia (C-69/14, EU:C:2015:662, 27 kohta).

16 – Tuomio Littlewoods Retail ym. (C-591/10, EU:C:2012:478, 31 kohta) (kursivointi tässä).

17 – Ibid.

18 – Ks. erityisesti tuomio Les Fils de Jules Bianco ja Girard (331/85, 376/85 ja 378/85, EU:C:1988:97, 12 kohta); tuomio Metallgesellschaft ym. (C-397/98 ja C-410/98, EU:C:2001:134, 85 kohta) ja tuomio Târ?ia (C-69/14, EU:C:2015:662, 27 kohta).

19 – Ks. erityisesti tuomio Metallgesellschaft ym. (C-397/98 ja C-410/98, EU:C:2001:134, 87 kohta); tuomio Littlewoods Retail ym. (C-591/10, EU:C:2012:478, 25 ja 29 kohta) ja tuomio Irimie (C-565/11, EU:C:2013:250, 21 ja 26 kohta).

20 – Tuomio Åkerberg Fransson (C?617/10, EU:C:2013:105, 19 ja 21 kohta).